

Planbureau voor de Leefomgeving

Demografische krimp, vergrijzing en de stad

Prognoses en uitdagingen

Frank van Dam

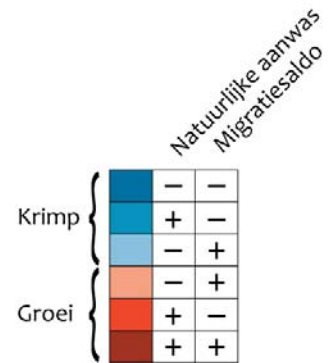
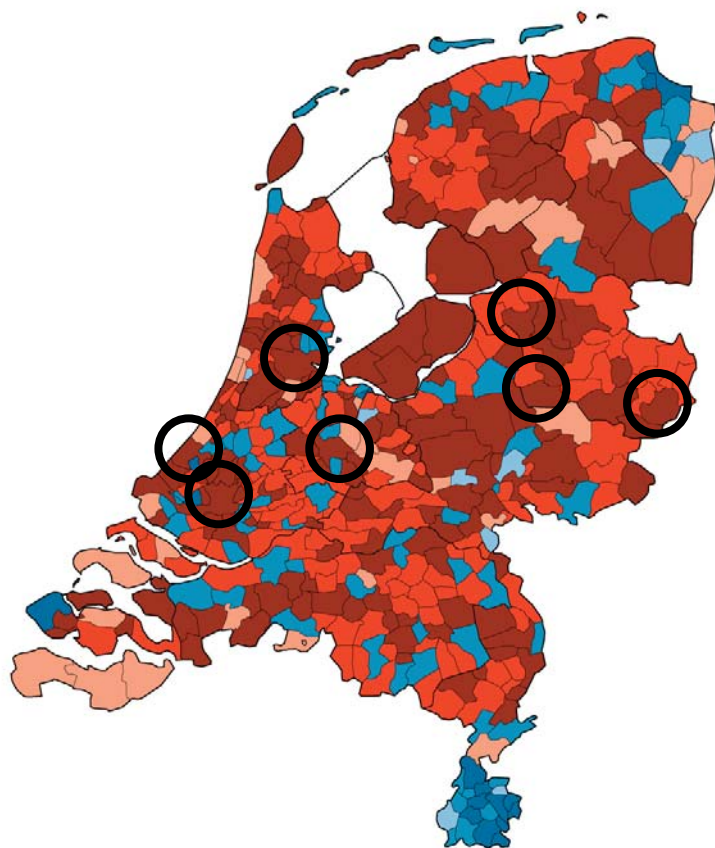
Planbureau voor de Leefomgeving

Krimp, vergrijzing en de stad

- Prognoses
- Gevolgen
- Uitdagingen

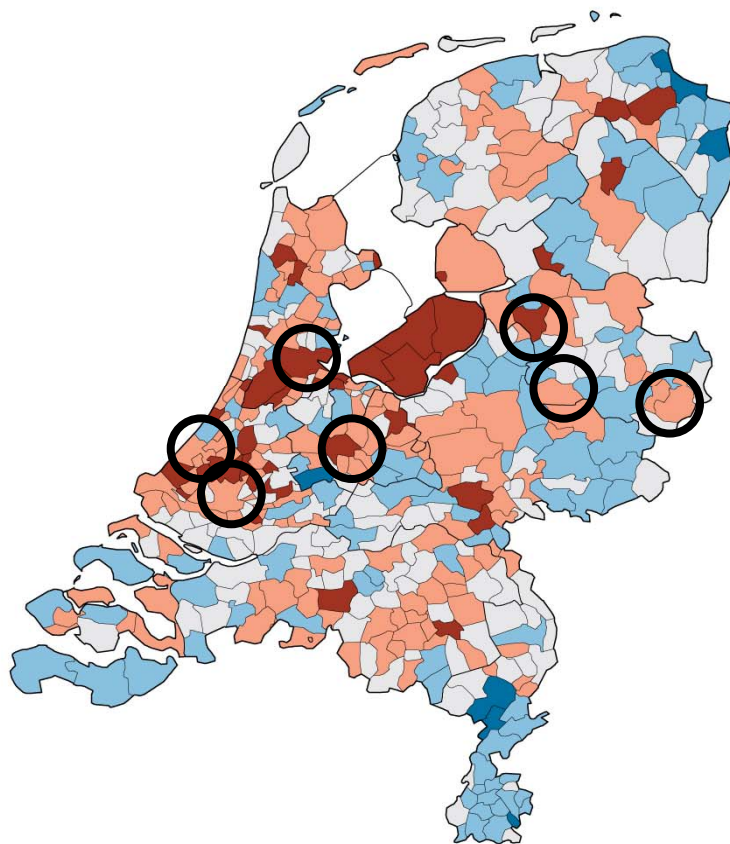
Bevolkingsontwikkeling naar componenten per gemeente, 2000 – 2008

Bron: CBS/PBL (PEARL)

Bevolkingsontwikkeling per gemeente, 2008 – 2025

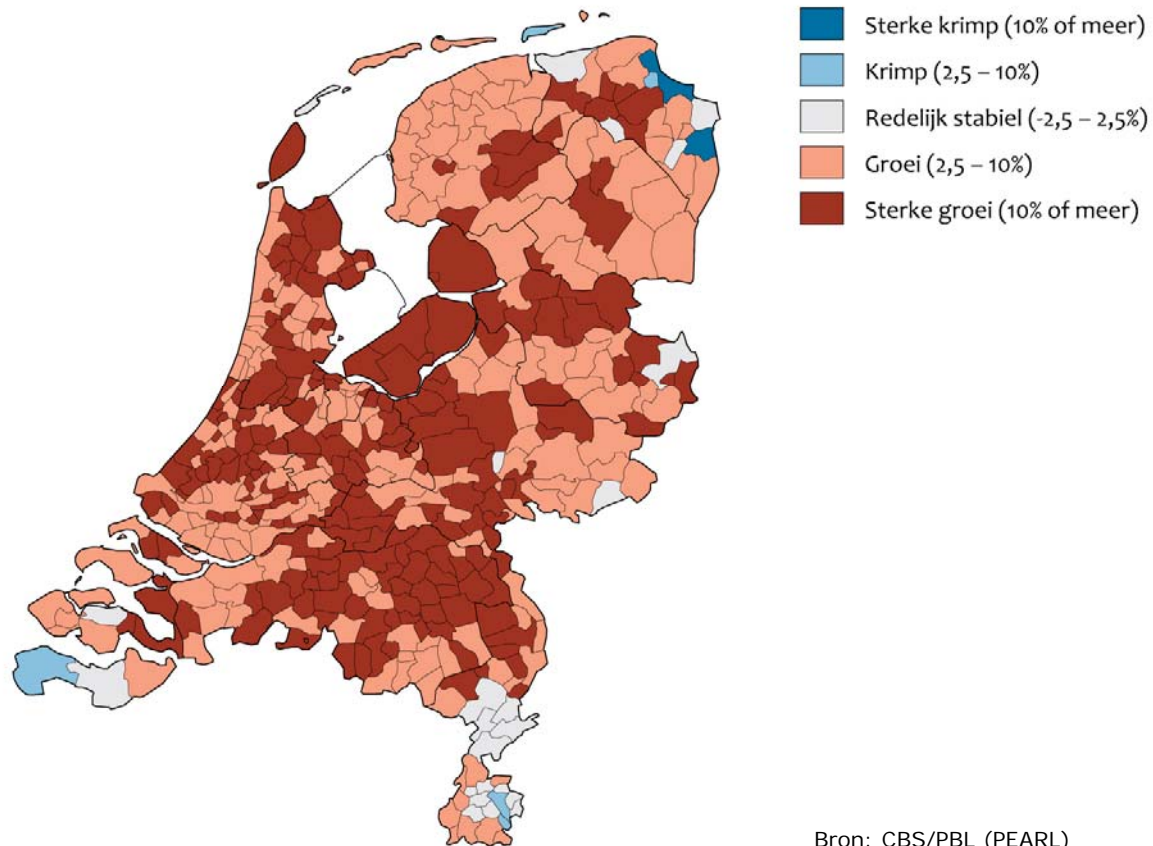

- Sterke krimp (10% of meer)
- Krimp (2,5 – 10%)
- Redelijk stabiel (-2,5 – 2,5%)
- Groei (2,5 – 10%)
- Sterke groei (10% of meer)

Bron: CBS/PBL (PEARL)

Huishoudensontwikkeling per gemeente, 2008 – 2025

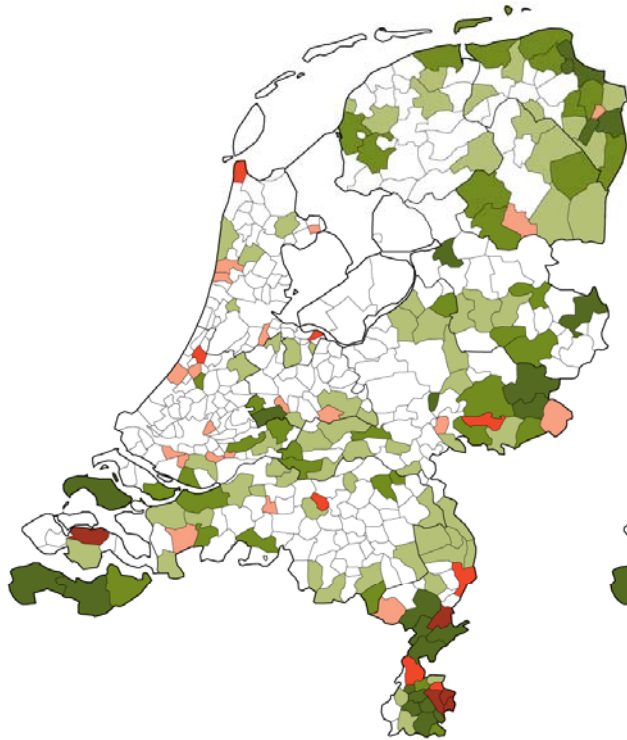

Bron: CBS/PBL (PEARL)

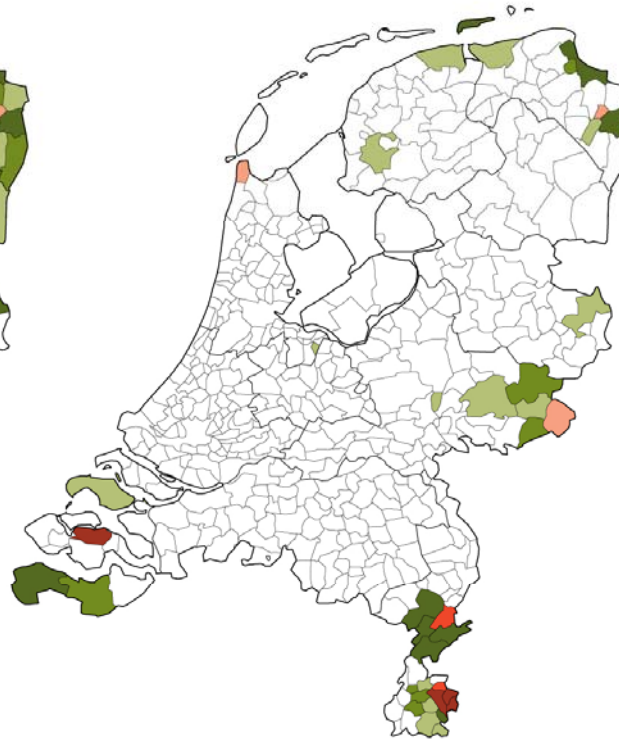

Krimpene gemeenten, 2008 – 2040

Bevolkingsontwikkeling

Huishoudensontwikkeling

Stedelijke gemeenten

- Krimp tussen 0 en 5%
- Krimp tussen 5 en 10%
- Krimp 10% of meer

Niet-stedelijke gemeenten

- Krimp tussen 0 en 5%
- Krimp tussen 5 en 10%
- Krimp 10% of meer

Groei

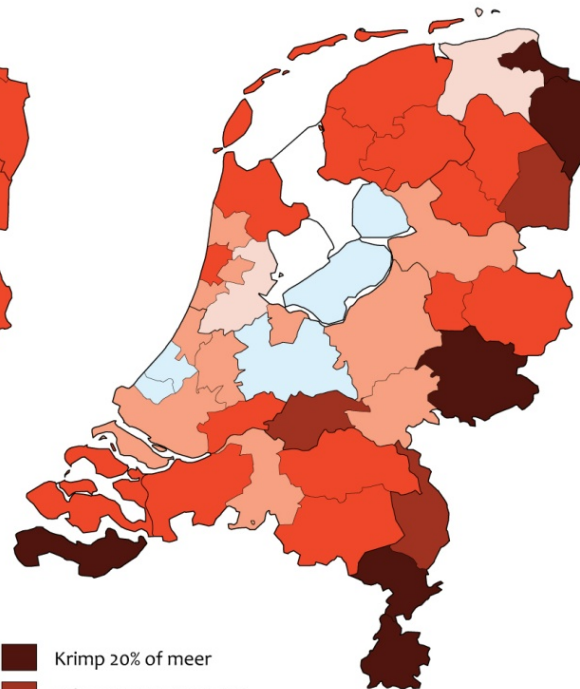
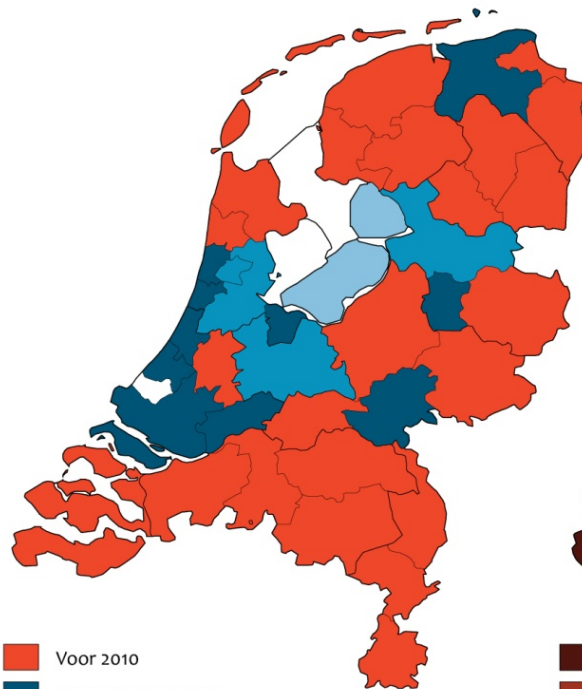
Bron: CBS/PBL (PEARL)

Krimp potentiële beroepsbevolking

Omslag naar krimp

Ontwikkeling 2008 – 2040

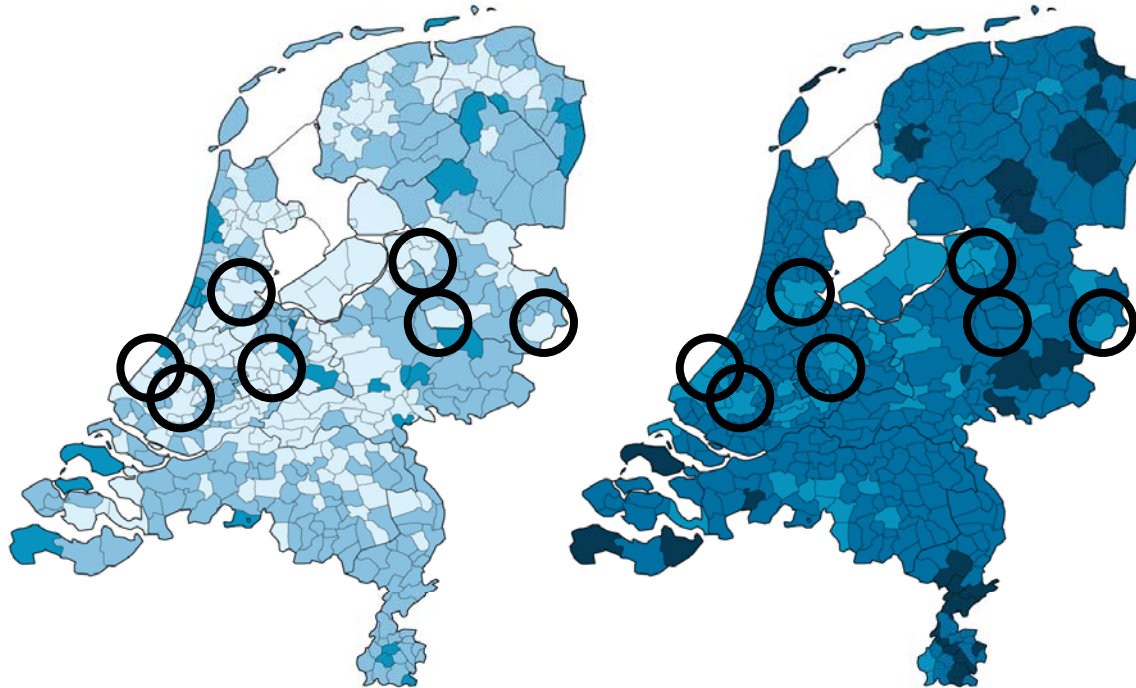
Bron: CBS/PBL (PEARL)

Aandeel 65-plussers per gemeente

2009

2040

Aandeel (%)

Bron: CBS/PBL (PEARL)

Gevolgen van krimp: de woningmarkt

- Ontspannen woningmarkt
- Lagere woningprijzen
- Meer keuzevrijheid voor woonconsument: vragersmarkt

- Verhuurbaarheidsproblemen
- Afzetproblemen en langere verkooptijden
- Leegstand
- Concentratie van lagere inkomensgroepen

- Nadelen vooral voor aanbieders
- Problemen slaan eerst neer in minst aantrekkelijk delen van de woningvoorraad

- Maar nogmaals: krimp gaat grotendeels aan steden voorbij

Gevolgen van vergrijzing: gedragsveranderingen

- Oudere van morgen: welvarend, mobiel, (langer) fit
- Onderscheid: Leeftijdseffecten – Cohorteffecten - Periode-effecten
- Daarnaast: Volume-effecten

Gevolgen?

- Woningmarkt - woningvoorraad
- Mobiliteit - infrastructuur
- Vrijtijdsbesteding - voorzieningenaanbod
- Consumptie – stedelijke/regionale economie

Bedenk: vergrijzing komende 10 jaar: minder sterk in (universiteits)steden en
groeikernen

Uitdagingen krimp en vergrijzing:

- Aanpassing van woningvoorraad en woonomgeving
- Betaalbaarheid van herstructurering
- Regionaal-economische heroriëntatie